

Insolvence a opravný prostředek

Opravný prostředek (odvolání, dovolání, žaloba pro zmatečnost) směřující přímo proti rozhodnutí insolvenčního soudu o prohlášení konkursu na majetek dlužníka může uspět jen tehdy, jsou-li jeho prostřednictvím zpochybněny předpoklady pro vydání rozhodnutí o prohlášení konkursu, k nimž patří předchozí vydání rozhodnutí o úpadku dlužníka a závěr, že dlužníkův úpadek nelze řešit některým ze sanačních způsobů (reorganizací či oddlužením), případně závěr, že namísto přijetí rozhodnutí o způsobu řešení dlužníkovy úpadku (ve smyslu § 4 odst. 2 insolvenčního zákona) mělo být vydáno rozhodnutí o tom, že dlužník není v úpadku (§ 158 insolvenčního zákona).

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 NSČR 12/2011, ze dne 23.3.2011)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v insolvenční věci dlužníka L., s. r. o., se sídlem v P., zastoupeného Mgr. P. M., advokátem, se sídlem v P., vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. MSPH 76 INS 8711/2009, o prohlášení konkursu na majetek dlužníka, o dovolání věřitele č. 12 J. K. bytem v P., a dlužníka proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 5. října 2010, č. j. MSPH 76 INS 8711/2009, 3 VSPH 647/2010-B-148, tak, že řízení o dovolání J.K. se zastavuje, dovolání dlužníka se odmítá.

Z odůvodnění:

Usnesením ze dne 15. července 2010, č.j. MSPH 76 INS 8711/2009-B-12, ve znění opravného usnesení ze dne 4. srpna 2010, č. j. MSPH 76 INS 8711/2009-B-58, Městský soud v Praze (dále též jen „insolvenční soud“) prohlásil konkurs na majetek dlužníka.

K odvolání věřitele č. 12 J. K. a dlužníka Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 5. října 2010, č. j. MSPH 76 INS 8711/2009, 3 VSPH 647/2010-B-148, potvrdil usnesení insolvenčního soudu.

Proti usnesení odvolacího soudu podal dovolání jednak věřitel č. 12 (č. l. B-206), jednak dlužník (č. l. B-231, B-319 a B 322).

Při podání dovolání nebyl věřitel č. 12 zastoupen advokátem, ani nedoložil, že má sám odpovídající právnické vzdělání (§ 241 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů - dále též jen „o. s. ř.“).

O žádosti věřitele č. 12 o ustanovení advokáta pro dovolací řízení (č. l. B-206) rozhodl insolvenční soud usnesením ze dne 11. ledna 2011, č. j. MSPH 76 INS 8711/2009-B-264, tak, že ji zamítl (bod I. výroku) a současně věřitele č. 12 vyzval k odstranění nedostatku povinného zastoupení ve lhůtě 7 dnů od právní moci usnesení (bod II. výroku) a poučil jej o následcích nečinnosti. K odvolání věřitele č. 12 Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 14. února 2011, č. j. MSPH 76 INS 8711/2009, 1 VSPH 146/2011-B-324, potvrdil usnesení insolvenčního soudu z 11. ledna 2011 v bodě I. výroku (první výrok) a odmítl odvolání v rozsahu, v němž směřovalo proti bodu II. výroku (druhý výrok). Usnesení odvolacího soudu nabylo právní moci 14. února 2011 (kdy bylo doručeno zveřejněním v insolvenčním rejstříku) a věřiteli č. 12 bylo doručeno zvlášť dne 28. února 2011.

V podání datovaném 9. března 2011, došlém Nejvyššímu soudu téhož dne (č. l. B-388), poukázal

věřitel č. 12 na to, že lhůta k odstranění nedostatku povinného zastoupení mu nemůže uplynout dříve než 14. dubna 2011. Podle věřitele č. 12 je v zákoně výslovně uvedeno, „že nebyla-li v době podání dovolání splněna podmínka uvedená v § 241, běží lhůta k jejímu splnění až do uplynutí lhůty, která byla dovolateli určena; požádal-li však dovolatel před jejím uplynutím o ustanovení zástupce - což je právě tento případ, běží lhůta podle věty první (v tomto případě dvouměsíční) znovu až od právní moci usnesení, kterým bylo o této žádosti rozhodnuto“.

Z uvedeného dle věřitele č. 12 plyne, že nabylo-li usnesení, kterým bylo rozhodnuto o žádosti o ustanovení advokáta - lhostejno, zda jde o rozhodnutí vyhovující či nikoli - právní moci dnem 14. února 2011, pak lhůta k odstranění dosud nesplněné „dovolací podmínky“ nemůže nikdy uplynout dříve než 14. dubna 2011, neboť tzv. zákonnou lhůtu není žádný soud oprávněn jakkoli měnit.

Jak je patrné z ustanovení § 241b o. s. ř., věřitel č. 12 v podání z 9. března 2011 nepřesně parafrázuje odstavec 3 tohoto ustanovení. Přitom ovšem přehlédl, že procesní zákonná lhůta určená v § 241b odst. 3 o. s. ř. větou první, na kterou následně odkazuje (co do nového běhu lhůty) věta druhá, v části věty za středníkem, je lhůtou k doplnění dovolání o určení rozsahu, v jakém se rozhodnutí dovoláním napadá, případně lhůtou k doplnění (chybějících) dovolacích důvodů a nikoli lhůtou k odstranění nedostatku povinného zastoupení dovolatele v dovolacím řízení.

Lhůta určená dovolateli soudem k odstranění nedostatku povinného zastoupení v dovolacím řízení je procesní soudcovskou lhůtou. Přitom není vyloučeno, aby procesní soudcovská lhůta k odstranění nedostatku povinného zastoupení dovolatele v dovolacím řízení uplynula dříve, než procesní zákonná lhůta určená v § 241b odst. 3 větě první o. s. ř., např. tehdy, určí-li soud její počátek od právní moci rozhodnutí, jímž zamítne dovolatelovu žádost o ustanovení zástupce pro dovolací řízení.

V této věci uplynula věřiteli č. 12 procesní soudcovská lhůta k odstranění nedostatku povinného zastoupení v dovolacím řízení v pondělí 21. února 2011. Věřitel č. 12 pak nedostatek povinného zastoupení do dnešního dne neodstranil. Nejvyšší soud proto podle ustanovení § 241b odst. 2 a § 104 odst. 2 o. s. ř. řízení o jeho dovolání zastavil.

Dovolání dlužníka proti usnesení odvolacího soudu Nejvyšší soud odmítl podle § 243b odst. 5 a § 218 písm. c/ o. s. ř. jako nepřijatelné.

Ustanovení občanského soudního řádu o přípustnosti dovolání jsou pro rozhodnutí vydaná v insolvenčním řízení přiměřeně aplikovatelná dle § 7 odst. 1 zákona č. [182/2006](#) Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčního zákona).

Proti usnesení, jímž odvolací soud v této věci potvrdil usnesení insolvenčního soudu o prohlášení konkursu na majetek dlužníka, může být dovolání přípustné jen podle ustanovení § 238a odst. 1 písm. a/ a odst. 2 o. s. ř., ve spojení s § 237 odst. 1 písm. c/ a odst. 3 o. s. ř. (srov. i usnesení ze dne 4. září 2008, sen. zn. 29 NSČR 4/2008, uveřejněné pod číslem 25/2009 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek), když jde o usnesení odvolacího soudu, jímž bylo potvrzeno usnesení soudu prvního stupně, kterým bylo rozhodnuto v insolvenčním řízení „ve věci samé“ (k výkladu tohoto pojmu srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. ledna 2011, sen. zn. 29 NSČR 30/2010, jež je veřejnosti k dispozici na webových stránkách Nejvyššího soudu).

Dlužník se tedy mylí, dovozuje-li v podaném dovolání, že je podle § 238a odst. 1 písm. a/ o. s. ř. přípustné bez dalšího.

Dlužník pak dovolacímu soudu ve vztahu k napadenému usnesení nepředkládá k zodpovězení žádnou otázku zásadního právního významu.

Dovolání dlužníka je v podobě sepsané advokátem (č. l. B 322), pro dovolací řízení rozhodné (§ 241

odst. 4 o. s. ř.), pojato jako podání, jímž se napadá jednak výše označené usnesení odvolacího soudu z 23. září 2010, jednak předchozí usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 2. září 2010, č. j. MSPH 76 INS 8711/2009, 1 VSPH 548/2010-A-61, jímž odvolací soud potvrdil usnesení insolvenčního soudu ze dne 8. června 2010, č. j. MSPH 76 INS 8711/2009-A-44, ve znění opravného usnesení ze dne 19. července 2010, č. j. MSPH 76 INS 8711/2009-A-51, v bodech I. (o zjištění dlužníkovy úpadku) a II. (o ustanovení insolvenčního správce) výroku.

Dovolací argumentace se pak soustředí k výtkám proti procesnímu postupu soudů nižších stupňů při vydání rozhodnutí o úpadku dlužníka, k závěrům soudů nižších stupňů o osvědčení dlužníkovy úpadku ve formě platební neschopnosti a k aktivní věcné legitimaci insolvenční navrhovatelky k podání insolvenčního návrhu (srov. č. l. B-322, str. 1 až 9 dovolání). To je ostatně dlužníkem výslovně potvrzeno ve druhém odstavci na str. 9 dovolání, konstatováním, „že veškeré dovolací důvody uplatněné vůči tomuto rozhodnutí (rozuměj proti usnesení odvolacího soudu z 5. října 2010) mají původ v dovolání proti usnesení odvolacího soudu č. j. MSPH 76 INS 8711/2009, 1 VSPH 548/2010-A-61. Jedinou další výtkou adresovanou odvolacímu soudu dlužníkem v souvislosti s usnesením z 5. října 2010 je polemika dlužníka se závěrem odvolacího soudu, že JUDr. K. byl ustanoven do funkce s účinností k 8. červnu 2010.

Nejvyšší soud již v důvodech svého usnesení ze dne 2. prosince 2010, sen. zn. 29 NSČR 10/2009, jež je veřejnosti k dispozici na webových stránkách Nejvyššího soudu a které bylo na jednání občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu konaném 9. března 2011 schváleno k uveřejnění ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, zmínil, že výrok o prohlášení konkursu na majetek dlužníka je výrokem závislým na rozhodnutí o dlužníkově úpadku.

K tomu lze doplnit, že tato závislost se projevuje (jen) tím, že bez předchozího vydání rozhodnutí o úpadku dlužníka nemůže být vydáno ani rozhodnutí o prohlášení konkursu na majetek dlužníka a že zrušení rozhodnutí o úpadku dlužníka vede automaticky též ke zrušení souběžně (§ 148 odst. 1 insolvenčního zákona) nebo (jako v tomto případě) následně (§ 149 odst. 1 insolvenčního zákona) vydaného rozhodnutí o prohlášení konkursu na majetek dlužníka. Opravný prostředek (odvolání, dovolání, žaloba pro zmatečnost) proti rozhodnutí o prohlášení konkursu však nemůže uspět, spočívá-li na argumentech, jejichž prostřednictvím jsou zpochybněny (jen) předpoklady pro vydání rozhodnutí o úpadku. To je zjevné tam, kde rozhodnutí o úpadku nebylo příslušným opravným prostředkem vůbec zpochybněno nebo tam, kde dlužník opravné prostředky proti rozhodnutí o úpadku již neúspěšně vyčerpal. Uvedené však platí i tehdy, jsou-li obě rozhodnutí příslušnými opravnými prostředky napadána souběžně.

Jinak řečeno, opravný prostředek (odvolání, dovolání, žaloba pro zmatečnost) směřující přímo proti rozhodnutí insolvenčního soudu o prohlášení konkursu na majetek dlužníka může uspět jen tehdy, jsou-li jeho prostřednictvím zpochybněny předpoklady pro vydání rozhodnutí o prohlášení konkursu, k nimž patří předchozí vydání rozhodnutí o úpadku dlužníka a závěr, že dlužníkův úpadek nelze řešit některým ze sanačních způsobů (reorganizací či oddlužením), případně závěr, že namísto přijetí rozhodnutí o způsobu řešení dlužníkovy úpadku (ve smyslu § 4 odst. 2 insolvenčního zákona) mělo být vydáno rozhodnutí o tom, že dlužník není v úpadku (§ 158 insolvenčního zákona).

Skutečnost, že rozhodnutí o prohlášení konkursu na majetek dlužníka může být (v podobě závislého výroku) zrušeno (a to i tehdy, nebylo-li vůbec napadeno opravným prostředkem) v důsledku úspěšně podaného opravného prostředku proti rozhodnutí o úpadku, přitom nemá žádného vlivu na závěr, že argumenty, jimiž lze účinně brojit proti rozhodnutí o úpadku, jsou ve vztahu k rozhodnutí o prohlášení konkursu právně bezvýznamné.

Takto pojatý vztah rozhodnutí o úpadku k rozhodnutí o prohlášení konkursu se podává nejen z posledně označeného rozhodnutí Nejvyššího soudu, nýbrž (především) z výše již zmíněného usnesení

Nejvyššího soudu sen. zn. 29 NSČR 30/2010, na něž Nejvyšší soud v podrobnostech odkazuje a ve kterém výslovně uzavřel, že pro posouzení správnosti usnesení o prohlášení konkursu na majetek dlužníka je právně bezvýznamná obrana dlužníka založená na tvrzení, že insolvenční návrhovaatel nedoložil při rozhodování o insolvenčním návrhu svou splatnou pohledávku vůči dlužníku, jakož i z usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. února 2011, sen. zn. 29 NSČR 1/2009 (dostupného rovněž na webových stránkách Nejvyššího soudu).

Žádná z dlužnických námitek směřujících v podaném dovolání proti usnesení, jímž odvolací soud potvrdil usnesení insolvenčního soudu o prohlášení konkursu na dlužníkův majetek, nezpochybňuje předpoklady pro vydání usnesení o prohlášení konkursu. Otázky předkládané dovolacímu soudu jejich prostřednictvím jsou ve vztahu k napadenému rozhodnutí právně bezvýznamné a důvod připustit dovolání k jejich zodpovězení dán není.

To platí bez zřetele k tomu, že napadené usnesení může být v budoucnu případně odklizen (v intencích § 242 odst. 2 písm. b/ o. s. ř.) na základě opravného prostředku (dovolání), který dlužník podal i proti usnesení ze dne 2. září 2010, jímž odvolací soud potvrdil usnesení insolvenčního soudu ze dne 8. června 2010, ve znění opravného usnesení ze dne 19. července 2010, ve výroku o zjištění dlužníkovy úpadku.

Pro úplnost Nejvyšší soud dodává, že zastoupení dlužníka advokátem v dovolacím řízení měl za řádně doložené procesní již plnou mocí ze dne 8. února 2011 (č. l. B-322) a nikoli (až) na základě usnesení ze dne 24. února 2011, č. j. MSPH 76 INS 8711/2009-B-346, jímž insolvenční soud ustanovil dlužníku jako zástupce pro dovolací řízení téhož advokáta. Usnesení není odůvodněno, nicméně z vysvětlení, jež k němu insolvenční soud (ohledně mínění, že procesní plná moc nebyla řádně udělena) podává téhož dne na č. l. B-347, plyne, že insolvenční soud při zkoumání procesní plné moci opomenul úpravu obsaženou v § 21 odst. 1 písm. a/ o. s. ř. a výklad, jež k tomuto ustanovení podal Nejvyšší soud v usnesení ze dne 10. března 2005, sp. zn. 29 Odo 963/2003, uveřejněném pod číslem 29/2006 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek. Přitom podle § 20 odst. 1 insolvenčního zákona ustanovení části první hlavy třetí občanského soudního řádu, která se týká jednání za právnickou osobu, stát a územní samosprávné celky a zastoupení účastníků řízení, platí obdobně pro insolvenční řízení a incidenční spory.

(zdroj: www.nsoud.cz)

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Jistota](#)
- [Insolvenční řízení](#)
- [Exekuce](#)
- [Započtení](#)
- [Reorganizace](#)
- [Soudní poplatky \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Spotřebitel \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správa společné věci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správní řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vyřizovací žaloba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)

- [Promlčení, insolvence](#)